

GULLSPÅNG

Vindbruk

Tematiskt tillägg till Gullspångs översiktsplan
Reviderad år 2016

Projektledare för revideringen av Vindbruksplanen var Anders Hultén-Olofsson. Övriga medverkande har varit Kristofer Svensson, Dan Harryzon, Anna Bjerndell, Thyra Larsson och Lars Sylvén.

Reviderad vindbruksplan

Vindbruksplanen är ett samarbete mellan Gullspångs, Töreboda och Mariestads kommuner för fortsatt utveckling av vindkraft inom kommunerna. Syftet är att samordna förutsättningarna för vindkraft och framhålla lämpliga områden för etablering. Vindbruksplanen är ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen. Dokumentet är således vägledande om hur intressen för markanvändningen ska prioriteras. En översiktsplan är däremot inte bindande. I Energi- och klimatplan för Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner framgår att den fysiska planeringen ska ta hänsyn till att skapa en hållbarhet i energi och resursfrågorna. Vindkraft är en potentiell energikälla i sammanhanget i steget att nå en koldioxidneutralitet. Energiproduktion med lokal förankring från icke-fossila bränslekällor ska prioriteras och samtidigt måste en trygg boendemiljö kunna skapas. Gullspångs kommun har år 2012 en självförsörjningsgrad på 195% av el och 76 % av den totala energin. Vattenkraften står för ca 125 GWh vilket motsvarar ca 77% av elproduktionen.

Gullspångs kommunfullmäktige har beslutat att revidera Vindbruksplanen, antagen 2011-04-18. Allmänna Utskottet beslutade också att inkludera kriteriet att ett skyddsavstånd mellan bostadshus och vindkraft på minst 900 meter ska betraktas vid vindkraftsetableringar. Den reviderade vindbruksplanen ersätter vindbruksområdena i tidigare plan.

Gullspångs kommuns vindbruksplan ska vara förutsägbart beträffande kommunens ambitioner om vindkraftlokalisering så långt som möjligt. Gullspång kommunfullmäktige har beslutat (KF §140/2013) att prioriterar bostäder, fritidshus, upprättade LIS- områden, besöks- och turismnäring när intressekonflikt med vindkraftsetablering uppstår. Bullerstörningar ska begränsas genom att kommunen inte tillstyrker vindkraftsparker som ligger närmare bostad- eller fritidshus än 900 meter (vid fasad). Kommunen anser också att det runt sjöarna Unden och Skagern undantas en 1,5 km zon för turism och framtida bostadsbebyggelse där även olika former av näringsverksamhet ska kunna bedrivas.

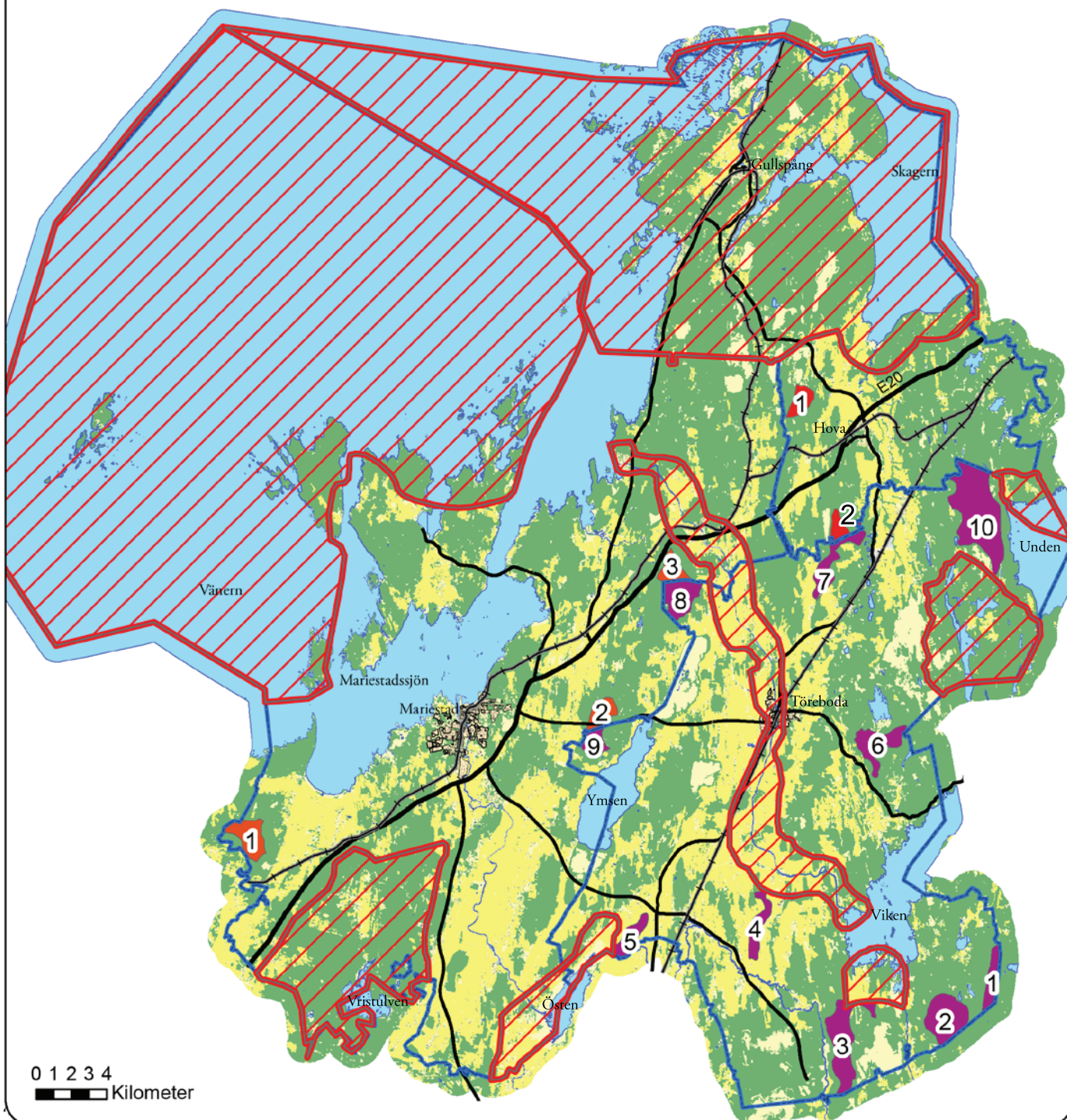
Avståndet bör inte överskridas vid stora (B-tillståndspliktiga) såväl som mindre (C-anmälningspliktiga) etableringar. Enskilda vindkraftverk ska kunna tillåtas efter prövning i varje enskilt fall.

Mer information om revideringen av Vindbruksplanen finns att hämta i den gemensamma Miljökonsekvensbeskrivning Reviderad Vindbruksplan som finns på kommunernas hemsidor.

Kommunerna har genom MTG-samarbetet (Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner) valt att gemensamt se över mål för mellankommunala vindbruksområden. Här presenteras en översiktlig karta över kommunernas vindbruksområden. Siffrorna i bilden motsvarar benämningen på respektive kommuns vindbruksområde.

Reviderad Vindbruksplan

- Lämpliga områden i Töreboda kommun
- Lämpliga områden i Gullspångs kommun
- Lämpliga områden i Mariestads kommun
- Områden ej lämpliga för vindkraft enl. tidigare vindbruksplan

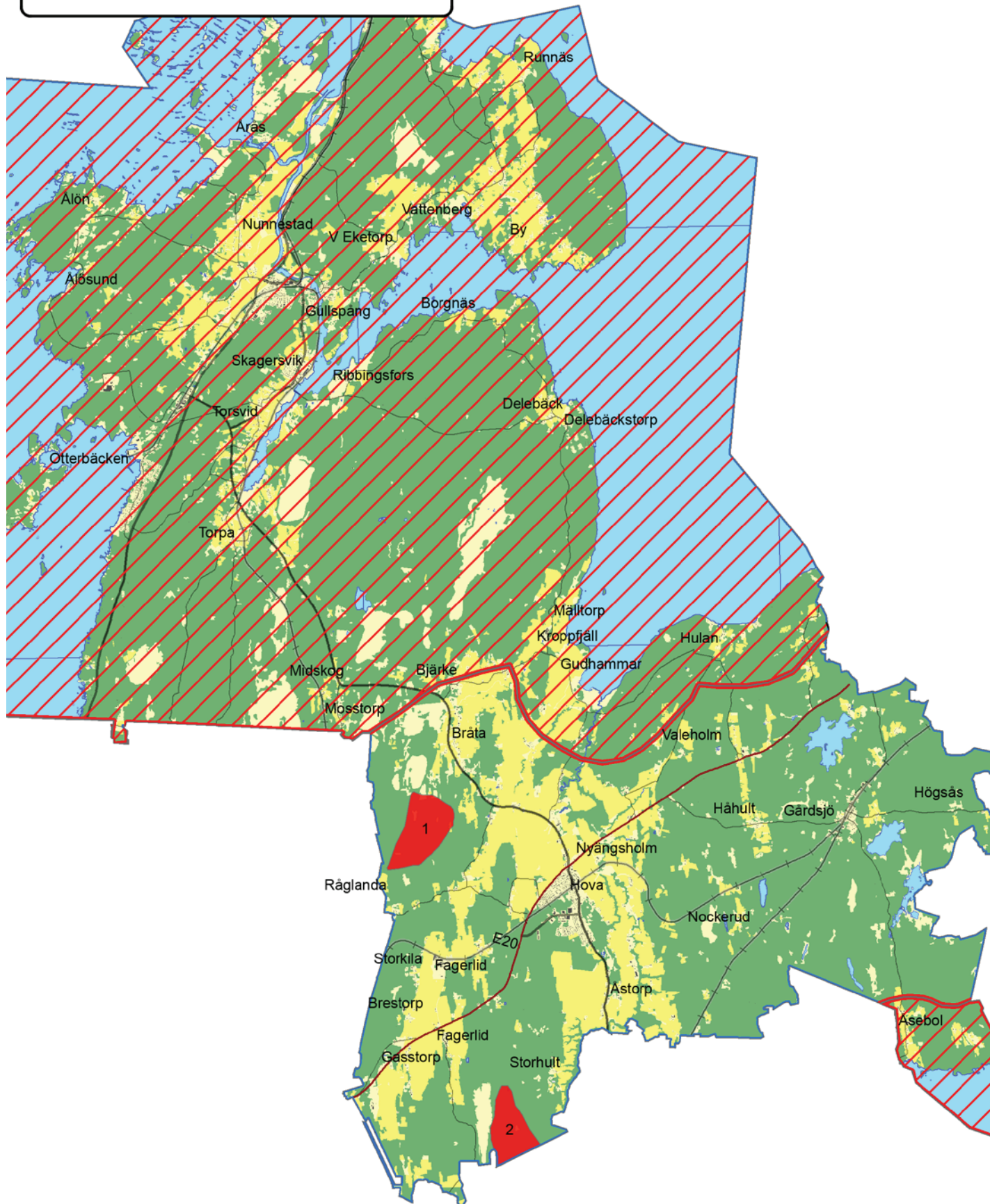
Reviderad Vindbruksplan

Områden ej lämpliga för vindkraft

Lämpliga områden i Gullspångs kommun

0 4 Kilometer

Krav på Vindkraftetablering

Vindkraftverk är i miljöbalken definerat som miljöfarlig verksamhet och kräver därmed att den ansvariga myndigheten informeras och fattar beslut om verksamhetens art. Sedan år 2013 ställs krav på verksamhetsomfattning genom Miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) och framgår 21 kapitel 10-12 §§ (se tabellen nedan). Den nya miljöprövningsförordningen liknar lagkraven som tidigare funnits i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899).

Krav som ställs i miljöbalken på vindkraftsetablering. Observera att totalhöjden avser tornhöjd samt rotorblads maximala vertikala höjd. Kommunens vetoprövning sker enbart vid B-tillståndspliktiga parker.

Antal vindkraftverk	Totalhöjd (meter)	Prövningsnivå	Handläggande myndighet	Erforderligt krav på sökande
Max 1	Över 150	C-verksamhet	Miljö- och byggnadsnämnden	Anmälan enl. miljöbalken Bygglov
Max 6	50-150	C-verksamhet	Miljö- och byggnadsnämnden	Anmälan enl. miljöbalken Bygglov
2 eller fler	Över 150	B-verksamhet	Miljöprövningsdelegationen (länsstyrelsen)	Tillstånd
7 eller fler	Över 120	B-verksamhet	Miljöprövningsdelegationen (länsstyrelsen)	Tillstånd
Max 1	Max 50	U-verksamhet	Miljö- och byggnadsnämnden	Bygglov

Gullspångs kommunfullmäktige har 2013-09-30 beslutat att enbart tillstyrka tillståndspliktiga etableringar med ett uttökat "skyddsavstånd" mellan vindkraftverk och bostäder. Gullspång kommuns möjlighet att påverka skyddsavståndet till bostäder (900 m) kommer genom Miljöbalkens 16 kapitel 4§, den s.k. "veto-rätten". Dvs. enbart vid etablering av B-verksamhet. Det innebär att lägre prövningsnivåer som endast kräver C-anmälan och bygglov kan komma att tillåtas efter prövning i varje enskilt fall utanför vindbruksplanens utpekade områden. Naturvårdsverkets råd för buller från vindkraft föreslår att 40 dB(A) ska innehållas utomhus vid bostäder. Det ska observeras att värdet 40 dB(A) ofta hanteras som ett gränsvärde (ett värde som inte får överskridas) om det införs i myndighetsbeslut. Det är ovanligt att krav ställs på lågfrekvent ljud från vindkraftverk. Naturvårdsverket förordar att undersökningar görs inför etablering av större vindkraftsverk då dessa troligen löper större risk att generera lågfrekvent buller än mindre vindkraftverk. De krav (FoHMFS 2014:13) som finns från Folkhälsovårdsmyndigheten på lågfrekvent buller gäller inomhusmiljö. Prövningsmyndigheten kräver alla vindkraftetableringar (över 20 m höjd) har genomförd flyghinderanalys (genomförs av LFV) och respekterar Försvarmaktens intressen.

Samlokalisering

De utpekade områdena i den reviderade vindbruksplanen bygger på kommunens bedömning av de bästa tillgängliga platserna. För mer information om hur detta skett hänvisas läsaren till den tillhörande Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för de tre kommunerna.

Kommunen har gjort ställningstaganden att vindkraft ska koncentreras i största möjliga utsträckning för att minimera inskränkningen på landskapet och andra allmänna intressen. Därmed förordar kommunen att områden som redan tagits i anspråk ska prioriteras för fortsatt exploatering. Fördelar med det finns även för exploatören som förmodligen kan minska sin anslutningsavgift till elnätet och ett mer effektivt nyttjande av mark och vinden som naturresurs.

Kommunen vill samtidigt uppmana projektörer och markägare att ta del av Jordbruksverkets (2011) ”Vindkraft i slättlandskapet - Så gynnar anläggning av naturmiljöer den biologiska mångfalden”. Dokumentet föreslår relativt enkla metoder för att ytterligare använda marken kring vindkraftverken för att skapa goda förhållanden för naturmiljöer. Förslagen kan stärka den biologiska mångfalden och förhindra uppkomsten av monokulturer kring åkerlandskap. Monokultur är inte önskvärt och innebär att en art får en dominerande roll när andra arter slagits ut. I slutändan kan exempelvis större mängder bekämpningsmedel behövas till åkerns grödor. Jordbrukets föreslagna samlokaliseringar är ett försök att nå ett mer hållbart och ekologiskt jordbruk.

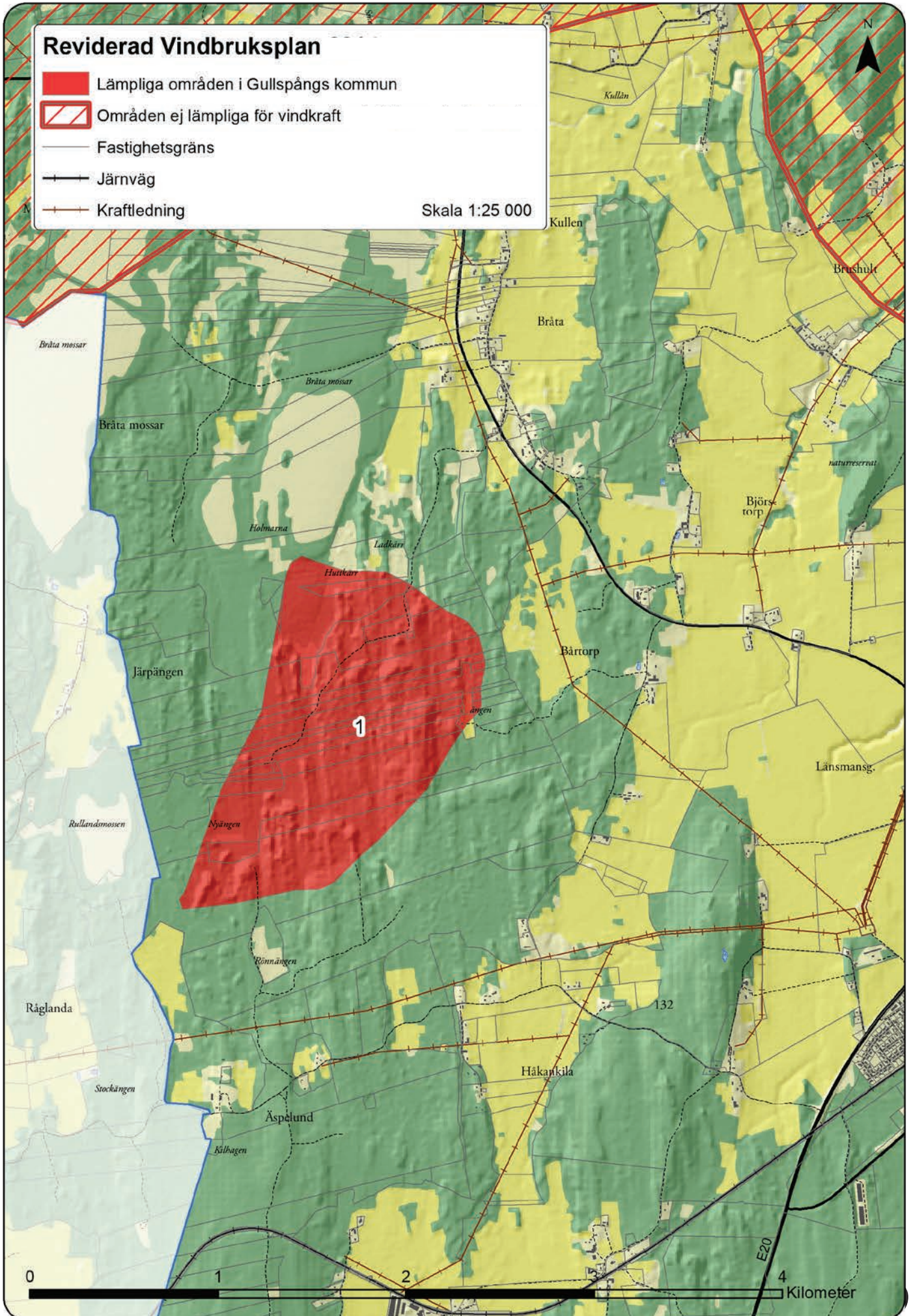
Område 1, Bråta

- Områdets yta är 1,8 km²
- Område 1 motsvarar den del av Område D som före revideringen av vindbruksplanen låg i Gullspångs kommun.
- Tre vindkraftverk inom området har beslut om C-anmälan och bygglov. Vid revideringen av Vindbruksplanen är ännu inget verk uppfört. För de redan bygglovsgivna vindkrafterna i södra delen av området förändras inte möjligheten att bygga genom en planrevidering.
- Kommunen har dessutom tillstyrkt en tillståndspliktig vindkraftspark om sju vindkraftverk. Vindkraftsparken har emellertid genom Mark- och miljödomstolens dom (M 2571-13) fått tillståndsansökan avslagen. Anledningen till avslaget av ansökan beror på att sökande inte tillfredställande redovisat kunskap (miljöbalken 2 kap 1§) om fågellivet i området. Domen har tolkats som att den inte utgör något hinder för att kommunen fortsättningsvis ska kunna fortsätta peka ut området som lämpligt för vindkraft.
- Ytterligare en aktör har visat intresse för vindkraftsetablering utanför det tidigare Område D i nordlig riktning. Vindkraftverken ligger också utanför det reviderade Område 1. Koncentration av vindkraftverk bör begränsas till det utpekade vindkraftsområdet.
- Ytan är till största delen skogsbeklädd.
- Inga kända natur eller kulturvärden ligger inom Område 1.
- Norr om området ligger en våtmark, en svagt välvd mosse som betecknats som klass tre i våtmarksinventeringen. Våtmarken hyser vissa ornitologiska värden, främst sjöfåglar.
- Utbredningen av Område 1 har ändrats för att inte innesluta våtmarken. Den ursprungliga vindbruksplanen gjorde inte detta hänsynstagande.
- Revideringen som också omfattar Mariestads kommun har visat att det tidigare Område D inte längre är lämplig lokal inom Mariestads kommun. Mariestads kommuns ställningstagande påverkar inte områdets utbredning till följd av Gullspångs kommuns ställningstagande om ett utökat skyddsavstånd på 900 meter mellan vindkraftverk och permanentboende eller fritidshus. Alltså kommer Område 1 i Gullspångs kommun att enbart omfatta ytor i Gullspångs kommun till skillnad från det mellankommunala området i den ursprungliga vindbruksplanen.
- Område 1 ligger i utkanten av Försvarmaktens MSA-område för flygflottiljen i Karlsborg. Försvarmakten är därmed sakägare samt flyghinderanalys bör genomföras vid exploatering i området. Inom området kan därför höjdrestruktio- ner förekomma för att undvika påtaglig skada på riksintresset för totalförsvaret.
- Området Utgörs huvudsakligen av moränmark. Ingen påtaglig risk utifrån ett geoteknisk perspektiv har uppmärksammats av SGI.

Reviderad Vindbruksplan

- Lämpliga områden i Gullspångs kommun
- Områden ej lämpliga för vindkraft
- Fastighetsgräns
- Järnväg
- Kraftledning

Skala 1:25 000

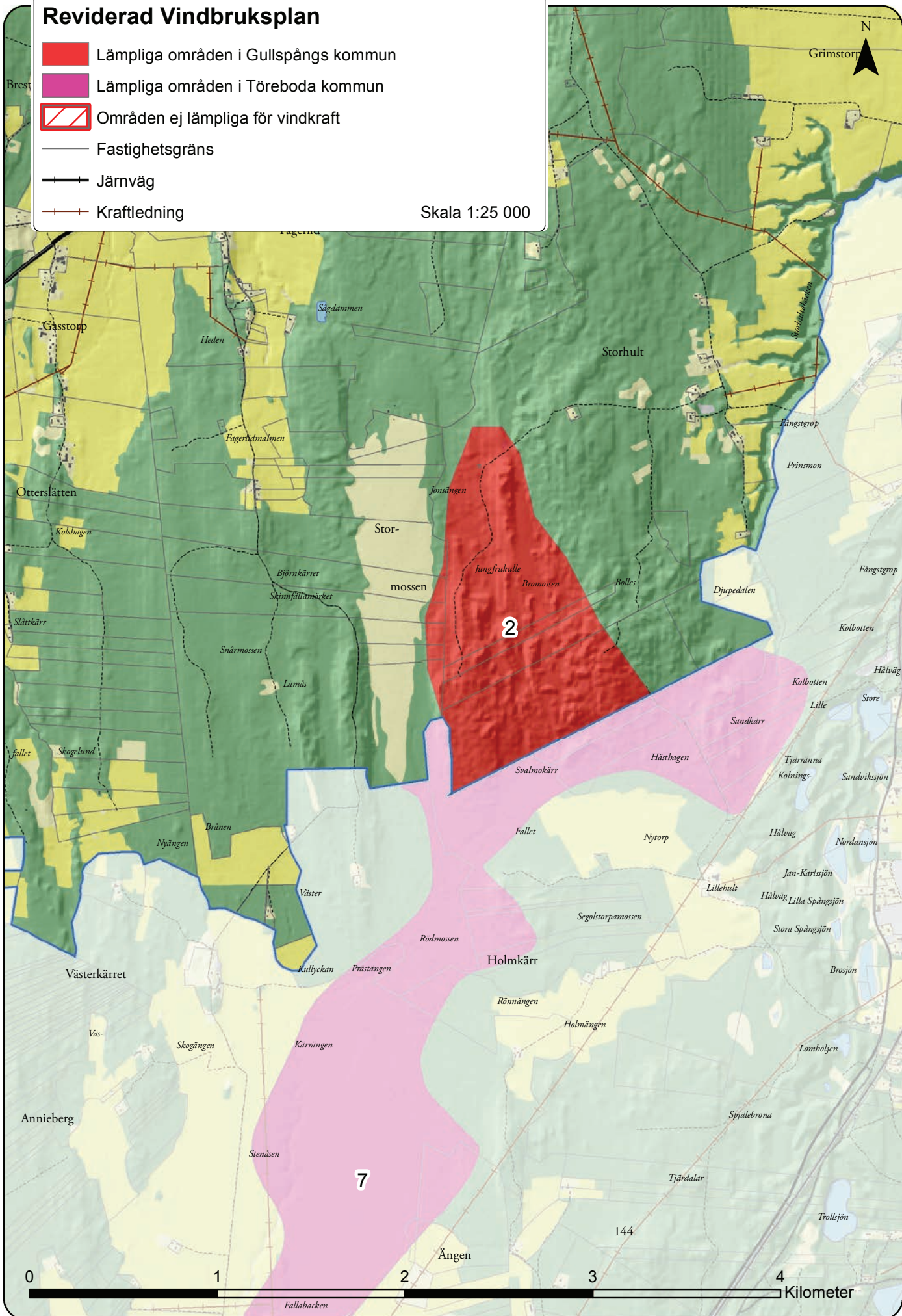
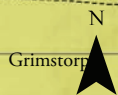
Område 2, Norra Slätte

- Område 2 är ett gemensamt vindbruksområde för Gullspångs och Töreboda kommuner.
- Yta inom Gullspångs kommun 1,3 km². Den totala ytan för det mellankommunala området är 4,3 km².
- Tillsammans med Töreboda kommuns Område 7 bildas ett sammanhängande vindbruksområde som lämpar sig för vindkraft under förutsättningen att Töreboda antar Område 7 i den reviderade vindbruksplanen. Det gemensamma området borde därmed bli stort nog för att kunna inhysa ett flertal vindkraftverk.
- Område 2 motsvarar den del av Område H som i den ursprungliga Vindbruksplanen låg i Gullspång kommun.
- Ingen befintlig verksamhet finns ännu inom Gullspångs kommun område. Däremot finns tillstånd för fem vindkraftverk inom Törebodas motsvarande område (Område 7).
- Marken är till största delen skogsmark för Område 2 inom Gullspångs kommun.
- Vindförhållandena är goda enligt uppskattningar (MIUU-modellen). Medelvindhastigheter över året ligger kring 7,5 m/s på 100 meters höjd.
- Inom området finns sumpskogsområden.
- En våtmark, klass tre enligt våtmarksinventeringen, passerar väster om Område 2.
- Öster om Område 2 ligger Natura 2000-området Storhultabäcken (ca 600 meter) som syftar till att bevara betesmarksmiljön.
- Trafikverkets utpekade riksintresse väg E20 passerar (ca 2 km) norr om området vilket innebär att Område 2 hamnar inom dess bullerzon. Bullrande verksamheter kan lämpligen samlokaliseras.
- Område 2 ligger inom Försvarsmaktens MSA-område för flygflottiljen i Karlsborg. Försvarsmakten är därmed sakägare samt flyghinderanalys bör genomföras vid exploatering i området. Inom området kan därför höjdrestriktioner förekomma för att undvika påtaglig skada på riksintresset för totalförsvaret.
- Området Utgörs huvudsakligen av moränmark. Ingen påtaglig risk utifrån ett geoteknisk perspektiv har uppmärksamats av SGI.

Reviderad Vindbruksplan

- Lämpliga områden i Gullspångs kommun
- Lämpliga områden i Töreboda kommun
- Områden ej lämpliga för vindkraft
- Fastighetsgräns
- Järnväg
- Kraftledning

Skala 1:25 000

GULLSPÅNG

